

Katedra psychologie UK FF

Posudek vedoucího diplomové práce **Jaroslava Pustiny:**

„Možnosti měření zvládnání stresu“

Autor předkládané diplomové práce si poměrně netradičně zvolil téma zaměřené diagnosticky a zejména psychometricky. Cílem práce bylo zmapovat oblast zvládnání stresu a zejména jejího měření, popsat dostupné nástroje a hlavně pak představit nový psychodiagnostický dotazník včetně jeho psychometrických kvalit a validizačních studií.

Teoretická část je nejprve věnována podrobným vymezením pojmů stres, coping a dalších příbuzných pojmů, následuje kapitola popisující osobnostní faktory ovlivňující zvládnání stresu. Společně s částí věnovanou stylům a zdrojům zvládnání zátěže dokázal autor zpracovat přiměřeně obsáhlou a současně přehlednou základnu poznatků nutných pro dostatečně hlubokou orientaci v teorii tolik potřebné k posouzení dostupných diagnostických metod i k vytvoření či lokalizaci metody nové. Logicky proto v teoretické části práce následuje kapitola popisující existující nástroje v oblasti měření zvládnání stresu, ve které se autor kromě tradičních popisů obsahů testů věnuje také jejich psychometrickým vlastnostem. Následuje představení v české verzi nové metody - Dotazníku zvládnání zátěže (DZZ). Kromě tradičních témat jako je popis dílčích škál, jejich teoretického ukotvení, administrace dotazníku, vyhodnocení a interpretace, zařadil autor také srovnání s dříve představenými jinými metodami zvládnání stresu a navíc neopomněl nastínit možnosti potenciálního využití DZZ v personální praxi. Členění textu je v teoretické části práce přehledné a logicky strukturované, předložené poznatky jsou aktuální, založené na rozsáhlé, převážně zahraniční literatuře pocházející z impaktovaných periodik.

Empirická část práce měla za cíl ověřit kvalitu základních psychometrických vlastností inventáře DZZ a dále provést jeho konstruktovou validizaci. Autor u jednotlivých studií vždy podrobně popisuje vzorky i procedury sběru dat. Navržené hypotézy jsou vhodně formulovány, jejich statistické ověření je rovněž odpovídající. Mnohdy dokonce autor využívá pokročilejších postupů, viz například využití Bonferroniho korekce u velkých korelačních matic. Rovněž oceňují využití více metod pro konstruktovou validizaci (SPARO, GOPP, NEO-FFI), což umožňuje širší náhled na souvislosti měřených dimenzí s jinými osobnostními vlastnostmi. Jistou nevýhodou jsou výrazně nižší velikosti vzorků u těchto korelačních studií ve srovnání s vzorkem použitým pro standardizaci dotazníku. Tento fakt

nicméně autor náležitě komentuje v diskusi, která empirickou část práce uzavírá. Kromě toho zde zmiňuje také řadu dalších limitů své práce a popisuje jak výhody nového nástroje DZZ, tak jeho omezení. Nakonec zaznívají konkrétní návrhy v oblasti dalšího vývoje dotazníku.

Při celkovém zhodnocení empirické části práce je třeba zdůraznit značný rozsah provedených analýz a s tím spojenou časovou náročnost, se kterou se autor musel potýkat. Jako určitý limit vnímám fakt, že i navzdory přehlednému zpracování může být množství předložených výsledků empirické části práce do určité míry zahlcující. Nejedná se však v žádném případě o data nadbytečná či nepotřebná, pouze vyplývající z detailní psychometrické analýzy odpovídající rozsahu DZZ a stanovený cílům práce.

Domnívám se, že předložená diplomová práce splňuje nároky na takovou práci kladené, a proto ji jednoznačně doporučuji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení výborně.

V Praze dne 28. 8. 2015

Eva Höschlová